

ŻYCIE NIEZŁOMNEGO ŻOŁNIERZA NARODOWYCH SIŁ ZBROJNYCH CZESŁAWA CZAPLICKIEGO „RYSIA” 1922 - 2006

KALENDARIUM ŻYCIA

W SWOIM ŻYCIU POSŁUGIWAŁ SIĘ DOKUMENTAMI NA NAZWISKA:

Górecki Zbigniew – kenkatrta w czasie okupacji niemieckiej
Smoliński Zbigniew – od wejścia sowietów na ziemie polskie

Chodkowski Mirosław Zbigniew 1945-1950
Rylski Zbigniew 1950-1963

1922 ♦ 8 czerwca w Zaciszu k. Przasnysza urodził się Czesław Czapllicki syn Filipa i Adeli z d. Poniatowskiej

♦ 2 lipca przyjął chrzest w kościele św. Wojciecha w Parafii w Przasnyszu

1929 ♦ rozpoczęcie nauki w szkołach powszechnych w Obębcu, Obrębnie i w Chodkowie

1937 ♦ nauka w gimnazjum w Przasnyszu

1940 ♦ wstąpienie do NOW (Narodowa Organizacja Wojskowa)

1942 ♦ działalność konspiracyjna w ramach NSZ (Narodowe Siły Zbrojne)

♦ ukończenie podchorążówki NSZ
♦ objęcie funkcji z-cy Dowódcy Plutonu Akcji Specjalnej w powiat przasnyski w ramach II Okręgu NSZ Mazowsza Północnego

1943 ♦ stanowisko Szefa organizacyjnego w Komendzie Powiatu Przasnyskiego NSZ pod ps. „Rys”

1944 ♦ Zastępca Szefa Organizacyjnego Obwodu Przasnysz AK do spraw NSZ

♦ od 1 stycznia w stopniu podporucznika

1945 ♦ udział w akcjach zbrojnych i specjalnych

♦ Dowódca Okręgu NSZ samodzielnego oddziału leśnego na powiat przasnyski

1945 ♦ nauka w Liceum Spółdzielczo-Handlowym w Toruniu pod przybranym nazwiskiem Chodkowski

1947 ♦ czerwiec, przyjazd do Wrocławia i praca w Miejskim Komitecie Opieki Społecznej, następnie w Bacutilu oraz w Dyrekcji Lasów Państwowych Okręgu Dolnośląskiego

♦ mieszkanie na Sępólnie przy ulicy Waryńskiego
♦ rozpoczęcie studiów w Wyższej Szkole Handlowej
♦ przeprowadzka do bloku na ul. Kleczkowskiej

1948 ♦ jesień, wyjazd do Szczecina, studia na II roku Szczecińskiej Akademii Handlowej, praca w zakładzie „Paged” przy ul. Zubrów

1950 ♦ wrzesień, zatrzymanie i cudowne ocalenie, wyjazd ze Szczecina

♦ Warszawa, Lublin, Kraków, Ciechanów, Przasnysz, Katowice, Gdańsk – wyrobienie dokumentów na nazwisko Rylski z nową datą urodzenia 6 stycznia 1931, odmłodzony o 9 lat
♦ jesień, przyjazd do Wrocławia i rozpoczęcie w grudniu pracy w Okręgowym Przedsiębiorstwie Zakładów Zbożowych na Placu Teatralnym

1951 ♦ październik, karta powołania do wojska, odroczenie

1952 ♦ marzec, kolejne powołanie i oddelegowanie do jednostki WOP w Kętrzynie, po przekoleniu powierzenie Rylskiemu funkcji kierownika Tajnej Kancelarii

1953 ♦ powierzenie odpowiedzialnej funkcji specjalnego kuriera, odmowa zapisania się do Partii

1954 ♦ wrzesień/październik zakończenie 2,5-letniej służby wojskowej

♦ powrót do Wrocławia do pracy w Zakładach Zbożowych przeniesionych na Plac Powstańców Śląskich

1955 ♦ sierpień, ślub z Marią Rozynek w kaplicy Ojców Oblatów we Wrocławiu przy ul. Powockiej

♦ podjęcie pracy w Przedsiębiorstwie Hydrogeologicznym przy ul. Sudeckiej

1963 ♦ 8 marca, aresztowanie, przesłuchanie w Komendzie Wojewódzkiej na Podwalu, wieczorem przewiezienie do Komendy Wojewódzkiej MO w Warszawie a później do aresztu na ul. Rakowieckiej

1964 ♦ od 18 maja do 17 czerwca rozprawa przed Sądem Wojewódzkim w Warszawie, ♦ prokurator żąda kary śmierci, sąd ogłosił wyrok 15 lat, w wyniku amnestii zmniejszony do 5 lat

1968 ♦ 8 marca koniec wyroku i wyjście na wolność

♦ 2 kwietnia rozpoczęcie pracy w „Elpo”

1970 ♦ podjęcie studiów w Akademii Ekonomicznej

1975 ♦ ukończenie studiów, 19 czerwca nadanie tytułu magistra ekonomii

1980 ♦ współzałożyciel Solidarności w zakładzie Elwro

♦ po wprowadzeniu stanu wojennego 13 grudnia udział w zakładowym Komitecie strajkowym

♦ w Wigilię Bożego Narodzenia 24 grudnia 1981 roku areszt i decyzja o internowaniu

1982 ♦ 8 stycznia przewiezienie do ośrodka internowania w Darłównu

♦ 13 lipca zwolnienie z internowania w Darłównu

1983 ♦ 1 stycznia rozpoczęcie pracy w Okręgowym Przedsiębiorstwie Geodezyjno-Kartograficznym

1984 ♦ zatrzymanie na 48 godzin z powodu podpisania się pod Oświadczeniem ws. zabójstwa ks. Jerzego Popiełuszki

1989 ♦ wrzesień, z-ca przewodniczącego KZ w OPGK, przewodniczący Koła Emerytów i Rencistów NSZZ „Solidarność” w Elwro

1990 ♦ od 1 kwietnia praca w Zarządzie Regionu NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk w Dziale Interwencji, do końca 2005 roku

♦ listopad, z-ca Prezesa Zarządu Związku Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych

1991 ♦ rozpoczęcie starań o unieważnienie wyroku z 1964 roku

1995 ♦ wydanie wspomnieniowej książki *Poszukiwany listem gończym*

1997 ♦ decyzja Sądu Apelacyjnego z 15 czerwca o unieważnieniu w całości wyroku PRL-owskiego sądu

2006 ♦ zmarł 16 lipca we Wrocławiu

♦ 20 lipca pogrzeb na cmentarzu „Skowronia Góra” – ul. Działkowa, Msza św. w kościele p.w. św. Franciszka z Asyżu przy ul. Borowskiej

♦ pośmiertnie odznaczony przez Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski

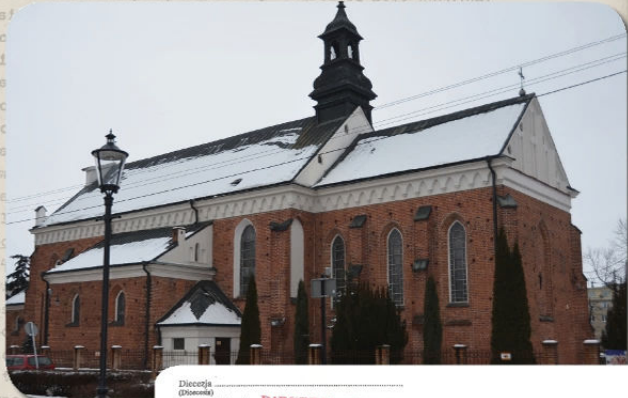

ŻYCIE NIEZŁOMNEGO ŻOŁNIERZA NARODOWYCH SIŁ ZBROJNYCH CZESŁAWA CZAPLICKIEGO „RYSIA” 1922 - 2006

KOTWICE PAMIĘCI

Widok na przasnyską katedrę – miejsce chrztu Czesława Czapllickiego. Zdjęcie współczesne

ŚWIADECTWO CHRZTU ŚW.
(Testimonium baptismi)

Diecezja (Diocesis) **DIECEZJA ŁÓDZKA**
Rzym-Kat. Parafia (Parochia parochialis) **PARAFIA REZYMSKOKATOLICKA**
W (in) **ul. Św. Wojciecha Nr 1a, 00-300 PRZASNYSZ**
Adres **00-300 PRZASNYSZ**

1. Rok i numer księgi chrztów (Annus et numerus libri baptismorum) **1922 rok Nr aktu 172**

2. Imię i nazwisko (Nomen, cognomen) **Czesław Czapllicki**

3. Imię ojca (Nomen patris) **Feliks** wyznanie (religio) _____

4. Imię matki (Nomen matris) **Adela** z domu (de) **Geniowska** wyznanie (religio) **rzymsko-kat.**

5. Miejsce i dzień urodzenia (Locus natiuitatis et dies natiuitatis) **Zacisze w 08 czerwca 1922r.**

6. Data i miejsce chrztu (Dies et locus baptismi) **02 lipca 1922r. w par. św. Wojciecha w Przasnyszu**

7. Uwagi w księgach chrztów (zawarcie małżeństwa, orzeczenie nieważności małżeństwa, bierzmowanie) (Kaz. 19, 112) (Adversus in libro baptismorum)

Przasnysz, dnia 28 stycznia 2015r.

Czesław urodził się 8 czerwca 1922 roku w Zaciszu, w niepodległej już Polsce. Ochrzczony został niecały miesiąc później, 2 lipca w kościele farnym pw. Św. Wojciecha w Przasnyszu. W tym samym, gdzie w 1550 roku chrzest przyjął późniejszy święty, dziś Patron Polski, św. Stanisław Kostka. Jego rodzice byli pracowitymi i uczciwymi ludźmi, przykładowymi katolikami. Kiedy po 23 latach Czesław przyjechał w rodzinne strony, zobaczył w starym rodzinnym domu, jak napisał we wspomnieniach, obrazy, kotwice pamięci: Chrystusa Ukrzyżowanego, Matki Boskiej Częstochowskiej, zdjęcie ślubne rodziców i Ostatniej Wieczerzy. Ten ostatni obraz jeszcze jest w starej chacie.

Elementarną naukę pobierał w kilku szkołach: w Obębuc, Obrębnie i w Chodkowie. Do gimnazjum poszedł w Przasnyszu.

Przed Szkołą Podstawową w Chodkowie. Jako uczeń klasy VI, ostatni w górnym szeregu po prawej stronie

Sanktuarium św. Stanisława Kostki w Roszkowie. W tej miejscowości urodził się św. Stanisław Kostka

Ta szkoła w Chodkowie istnieje do dzisiaj. W bibliotece można znaleźć pamiątki o Czesławie Czapllickim

II klasa Gimnazjum I Liceum w Przasnyszu z wychowawcą Gołębowski – polonistą, rok 1938

Jedna z ciałach, 'kotwic pamięci' w rodzinnym domu w Zaciszu

Czesław Czapllicki z kolegą szkolnym w Przasnyszu

ŻYCIE NIEZŁOMNEGO ŻOŁNIERZA NARODOWYCH SIŁ ZBROJNYCH CZESŁAWA CZAPLICKIEGO „RYSIA” 1922 - 2006

W RODZINNYM ZACISZU

ZACISZE, niewielka osada obok Przasnysza, to miejsce gniazda rodzinnego Czaplickich. Wojna zburzyła spokojne życie. Stary dom rodzinny jeszcze istnieje, ale już w nim nikt nie mieszka. Rodzina pobudowała nową siedzibę. Obok jest jeszcze skrawek lasu, gdzie dochodziło do konspiracyjnych spotkań. Ale to już tylko to miejsce, bo po wojnie wykarczowano tam gęstwinę i obecnie jest to tylko przerezdzony skrawek, głównie drzew liściastych. Ma jednak swój urok. I ta ziemia przechowuje swoje tajemnice. O tych, którzy nie chcieli złożyć broni.

W Zaciszu do wieczności odeszli jego rodzice: ojciec 28 lutego 1949 roku, a matka 16 lutego 1953. O jej śmierci dowiedział się dopiero rok później. Wtedy ukrywał się w wojsku w Kętrzynie. W tym rodzinnym domu z lat dzieciństwa i szkoły, po wojnie gospodarował jego brat Wacław, a po jego śmierci, dzieci Hanna i Krzysztof.

Dom w Zaciszu. Styczeń 2015

Krzyż rodzinny z 1929 roku, przy drodze prowadzącej do Zacisza

Las obok budynków gospodarskich w Zaciszu

Rodzina Czaplickich z Zacisza. Od lewej brat Wacław, rodzice Adela i Filip, siostra Zenobia, siedzą – siostra Halina, Czesław, siostra Maria, i dwoje dzieci Zenobii

Od lewej Czesław Czaplicki z rodziną: Halina, Stanisławem, Marią i Wacławem, rok 1939

Spotkanie konspiracyjne w Zaciszu. Od lewej Czesław Czaplicki, Barbara Burzyńska, Alina Malecka, Janina Roman, Tadeusz Kamecki, Maria Czaplicka, Barbara Bartold, Henryk Paszczykowski, Kazimierz Zbrzydny – w pozycji kłępaczej (obok Czaplickiego), rok 1942

ŻYCIE NIEZŁOMNEGO ŻOŁNIERZA NARODOWYCH SIŁ ZBROJNYCH CZESŁAWA CZAPLICKIEGO „RYSIA” 1922 - 2006

W CZASIE NIEMIECKIEJ OKUPACJI

W chwili wybuchu II wojny światowej Czesław Czapllicki ma 17 lat. Za rok **wstępuje już do Narodowej Organizacji Wojskowej**, która w 1942 r. przyjęła nazwę NSZ (Narodowe Siły Zbrojne). Jednocześnie kończy tajne nauczanie i rozpoczyna naukę w podziemnej podchorążówce. Teren na którym dorastał czyli powiat ciechanowski został przyłączony do Rzeszy. Niemcy krwawo rozprawiali się z wszelkimi przejawami oporu. Próbowali zastraszyć ludzi dokonując masowych aresztowań, wysiedleń i publicznych egzekucji. Jedna z nich odbyła się na przasnyskim Rynku i jest dzisiaj upamiętniona pomnikiem.

Czapllicki uczestniczył w różnych akcjach konspiracyjnych. Szczęśliwie unika aresztowania przy okazji przypadkowych zatrzymań i rewizji.

Rynek w Przasnyszu, z prawej Muzeum Historyczne

Danuta Adamkiewicz-Rykowska, łączniczka „Rysia”

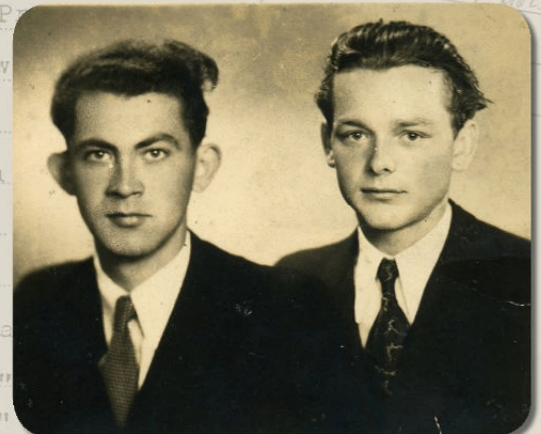
Ten pomnik w okolicach Rynku dokumentuje zbrodnię niemieckiego okupanta

Podczas pobytu w Olszewcu. Od lewej stoją Barbara Barzyńska, Barbara, Danuta Adamkiewicz, „Perła”, z tyłu kpt. pchor. Mirosław Krajewski „Leder” – z-ca i Czesław Czapllicki „Rys” – dowódca oddziału

Por. Bronisław Zbrzydny „Prawy” – komendant NSZ powiat Przasnysz

Czesław Czapllicki z prawej z komendantem NSZ gminy Chojnowo sierż. pchor. Czesławem Dzielńskim „Bok”

ŻYCIE NIEZŁOMNEGO ŻOŁNIERZA NARODOWYCH SIŁ ZBROJNYCH CZESŁAWA CZAPLICKIEGO „RYSIA” 1922 - 2006

AKCJA W KRASNOSIELCU

70 lat temu, 1 maja 1945 roku doszło do jednej z najbardziej spektakularnych akcji NSZ-u. W podziemiach ubeckiej katowni w Krasnosielcu więziono i torturowano m.in. żołnierzy AK i NSZ-u. Całością akcji dowodził Roman Dziemiszewicz „Pogoda”, a jednym z jej organizatorów był ppor. Czesław Czapllicki.

Uwolniono wówczas 42 więźniów. W czasie akcji zginęło 7 ubowców oraz dowodzący grupą szturmową ppor. Henryk Pszczółkowski „Myśliwiec”.

W akcji tej uczestniczyło około 60 osób. Wśród nich byli m.in. podlegający dowództwu Czapllickiemu: plut. Jan Kostrzewski „Jastrząb”, plut. podchor. Czesław Dzielifski „Bok”, plut. Stanisław Czapllicki „Sęk”, plut. Wacław Komosiński „Bohun”, sierż. Józef Wylot „Góra”, kpr. Marian Morawski „Siwek”, kpr. Czesław Lipka „Cichy”, kpr. podchor. Tomasz Wójcicki „Próg”, kpr. Janusz Cichowski „Olszyna”, kpr. Józef Keczerski „Okoń”, kpr. pchor. Franciszek Wenda „Miara”, kpr. Marian Keczerski „Wilga”, kpr. Marian Kocięcki „Krzywda”, kpr. Jan Czapllicki „Ogrodnik”, plut. pchor. Mieczysław Gallicki „Lew”.

Ulica Mostowa, ten budynek przy którym stoi znak drogowy, w 1945 r. mieścił siedzibę UB i piwniczne więzienie

S.P.
POR. JULIAN PSZCZÓLKOWSKI
PS. MYŚLIWIEC - ZGINAŁ 1 MAJA 1945 R.
DOWODZĄC PLUTONEM NSZ OBWODU PRZASNYSZ
W AKCJI ODBICIA 42 WIĘZNIÓW
NSZIAK Z PUBP KRASNOSIELC
POŚMIERTNIE ODZNACZONY KRZYŻEM WIRTUITY MILITARI
CZĘŚĆ JEGO PAMIĘCI

Por. Julian Pszczółkowski „Myśliwiec”

W BUDYNKU TYM W 1945 ROKU
MIEŚCIŁO SIĘ WIEZIENIE
GDZIE NKWD I URZĄD BEZPIECZEŃSTWA
MORDOWALI PATRIOTÓW POLSKICH -
ŻOŁNIERZY ARMIJ KRAJOWEJ
I NARODOWYCH SIŁ ZBROJNYCH

Tablice na budynku w Krasnosielcu, z którego odbito więźniów

Romuald Niestępski ma już 90 lat, ale doskonale pamięta, jak szedł na akcję do Krasnosielca. Tam siedział jego starszy brat Jurek. Mówi o nim bardzo dużo i o jego tragicznej śmierci, i o tym że nie znaleziono jego ciała. Pokazuje zdjęcia brata, żołnierza NSZ-u, uczestnika partyzanckich akcji jeszcze za czasów okupacji niemieckiej. O sobie mówi skromnie. Brał udział tylko w tej akcji, ale zaprzysiężony do NSZ był już w 1943 roku. Pokazuje nam akt oskarżenia i 3-letni wyrok. W sentencji m.in. napisano:

Kpr. Romuald Niestępski „Rekin”

„Niestępski Romuald s. Wacława jest winien, że w lipcu 1948 r. mając jednorazowo wiarygodną wiadomość o pobycie na terenie wsi Grzybki powiat Maków Maz. bandy dywersyjnej przestępczego związku N.Z.W (Narodowe Zjednoczenie Wojskowe) mającego na celu zbrodnię – nie powiadomił o tym władz powołanych do ścigania przestępstw, czym popełnił przestępstwo z art. 18 §1 Dekretu z dn. 13.06.1946 r.”

Pan Romuald opowiada, że w czasie śledztwa, mimo różnych szykan, do niczego się nie przyznawał. I to była dobra strategia, bo jego koledzy, jeśli do czegoś się przyznali otrzymywali o wiele dłuższe wyroki więzienia.

Jerzy Niestępski „Jurand” – jeden z uwolnionych

Legitymacja Romualda Niestępskiego, prawdopodobnie ostatniego żyjącego uczestnika akcji w Krasnosielcu

narodowości polskiej, obywatela polskiego
mającego wykształcenie-2-letnią szkołę ro
nie posiadającego majątku stale zamieszka
pow. Maków Mazowiecki w WP nie służącego p
do RUK Pułtusk nie odznaczono syna rol
karanego, bezpartyjnego, oskarżonego z art.
13.06.1946r Sąd kierując się przepisami ar
orzekł:
Niestępski Romuald s. Wacława jest winien,
jedenorazowo wiarygodną wiadomość o pobyci
pow. Maków Maz. bandy dywersyjnej przestępc

ŻYCIE NIEZŁOMNEGO ŻOŁNIERZA NARODOWYCH SIŁ ZBROJNYCH CZESŁAWA CZAPLICKIEGO „RYSIA” 1922 - 2006

Wniosek

WILCZYM SZLAKIEM ŻOŁNIERZY WYKŁĘTYCH

Wszyscy bracia Czapllicky z por. Henrykiem Pączkowskim, Myśliwcem; zginął w akcji pod Krasnosielcem – drugi z lewej strony na górze. Obok niego z lewej strony ppor. Stanisław „Sek” – poległ w walce z funkcjonariuszami UB 2 sierpnia 1945 r., Wacław „Gospodarz” i ppor. Czesław „Rys”. Na dole od lewej siedzą: Eugeniusz „Plast”; sierż. Zygmunt „Wiarus” – dowódca plutonu w baoni przasnyskiej i Julian „Dąb”. Zdjęcie z 1940 roku

Wkroczenie Armii Czerwonej przyniosło Polsce nową okupację. Rozpoczęły się aresztowania członków AK i NSZ. Dowództwo konspiracyjne zdecydowało się na powołanie oddziałów, które mogłyby przeciwstawić się tym represjom. Karano nadgorliwych współpracowników nowej władzy, pokazywano, że funkcjonariusze UB nie mogą czuć się bezkarni. Aktywni uczestnicy podziemia nie mieli specjalnego wyboru. Jak się wkrótce okazało ujawnianie swojej działalności, o co apelowały władze, kończyło się wkrótce dla wielu aresztowaniami i sądami. Wielu towarzyszy walki Czesława zginęło z bronią w rękę albo też skazani zostali na więzienie. Niektórzy otrzymali wyroki śmierci. Brat Czesława, Stanisław zginął podczas jednej z akcji w 1945 r.

Na zdjęciach poniżej najbliżsi przyjaciele z czasów okupacji hitlerowskiej i sowieckiej.

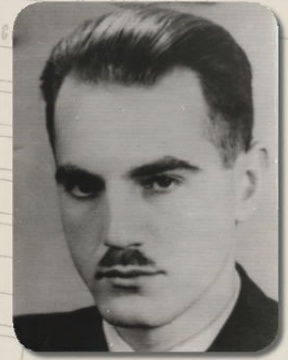
Por. Roman Dziemiśkiewicz „Adam”, „Pogoda” – komendant Patroli Ostreńskiego NSZ; wyznaczony przez mjr. Stanisława Boroditza „Wiera” na dowódcę całości akcji w Krasnosielcu

Oddział „Jeża”, kłęczący żołnierz to pchor. Mirosław Krajewski „Lech” z Mchowa – zastępca „Rysia”

Ser. Mirosław Dużyński „Niemira” z oddziału „Rysia”

Ppor. Witold Grzebski „Motor” – komendant powiatu Płotk NSZ

ŻYCIE NIEZŁOMNEGO ŻOŁNIERZA NARODOWYCH SIŁ ZBROJNYCH CZESŁAWA CZAPLICKIEGO „RYSIA” 1922 - 2006

ZBIGNIEW CHODKOWSKI

Ten etap życia zaczyna się w drugiej połowie 1945 roku. Czesław znowu zamienia się w Zbyszka. Wyjeżdża do Torunia i tu kończy liceum. Jednak wie, że musi zachować czujność, bo jest cały czas poszukiwany. Nie ujawnia się w 1947 roku, jak niektórzy jego koledzy. Za pośrednictwem zaufanych osób rozpowszechnia wiadomość o swojej rzekomej śmierci podczas jednej z akcji. Na jakiś czas udaje mu się zwiść oprawców, ale co rusz natyka się na różnych znajomych. Wyjeżdża m.in. do Szczecina, a w ślad za nim agent UB. Wśród wielu historii warto przytoczyć jedną szczególną, która miała miejsce we wrześniu 1950 roku.

Jako Zbyszek (na dole) w gronie swoich koleżanek i kolegów z Torunia w 1946 r.

Portret z Torunia, 1946 r.

Wskazany przez donosiela jako Czaplicki, zapierał się twardo, że nazywa się Chodkowski. Milicjanci stracili rezon i zarządzili, że musi zostać skonfrontowany

jeszcze z jednym świadkiem. Jednak w zamieszaniu po przesłuchaniu kazali mu wrócić do celi. Za drzwiami nie było jednak konwojenta i Czaplicki zamiast na dołek wyszedł spokojnie drzwiami wejściowymi na wolność. Można sobie wyobrazić wściekłość bezpieki, kiedy dowiedzieli się, że mieli już go w swoich siódlach.

Ale tożsamość Zbigniewa Chodkowskiego była już spalona.

Jako uczeń liceum w Toruniu.

Na kąpielisku w Kamionce w Toruniu

Z przyjaciелеm Adamem Rudnickim (z lewej)

W Chelmie, 40 km od Torunia, podczas wycieczki z przyjaciółmi (w górnym rzędzie, pierwszy z lewej)

ŻYCIE NIEZŁOMNEGO ŻOŁNIERZA NARODOWYCH SIŁ ZBROJNYCH CZESŁAWA CZAPLICKIEGO „RYSIA” 1922 - 2006

W WOJSKACH OCHRONY POGRANICZA W KĘTRZYNIE

Odmłodzony o 9 lat, pierwszy z prawej

Od końca 1950 poznajemy kolejne wcielenie Czesława Czaplickiego. Odmłodzony o 9 lat na nazwisko **Zbigniew Rylski**, w połowie marca 1952 roku dostaje kartę powołania i zostaje wezwany do odbycia służby w WOP w Kętrzynie. Zostaje tam kierownikiem Tajnej Kancelarii Sztabu Brygady. Do jego obowiązków należało m.in. zawożenie poczty kurierskiej do MSW w Warszawie. Jeździł tam, gdzie nieustannie go szukali. Bezpieka miała od swojej agentury doniesienie, że Czaplicki dobrze się urządził, bo jest na stanowisku oficerskim, ale chyba w to nie wierzyli. Tak jak i w to, że wyjechał do Anglii. To była jedna z prób zmylenia przeciwnika. Zbyszek przekazał znajomymi kanałami kartkę z pozdrowieniami z Wysp Brytyjskich, która dotarła do jego zakładu pracy. Jednak i to nie spowodowało zaniechania poszukiwania Czaplickiego.

St. szereg, Zbigniew Rylski

W wojsku próbowano go zapisać do partii, jak również zatrzymać na stałe. Jednak konsekwentnie wyrzekał się przywilejów, jakie mu oferowano. Był też jedynym żołnierzem z kompanii, który regularnie podczas przepustek chodził w niedzielę do kościoła.

Przeżyciem, które mocno wbiło się w pamięć wzorowego żołnierza, była śmierć Stalina 5 marca 1953 roku. Informacja o odejściu „słońca narodów” wywołała wśród żołnierzy olbrzymią radość. Tylko kadra kierownicza zachowywała żałobę.

Służba w wojsku Czesława Czaplickiego vel Zbigniewa Rylskiego trwała 2,5 roku.

Z kolegami z wojska, w środku Zenon Stanek, z prawej Tadeusz Figiela

Kolegami nie mieli pojęcia, że ich sympatyczny kompan to żołnierz NSZ-u

W 1953 roku, kiedy rozesłane były za nim listy gończe, został powołany w trójku na kuriera trzającego w towarzystwie kontrolerów Tajną pocztę i rozkazy do MNP w Warszawie

ŻYCIE NIEZŁOMNEGO ŻOŁNIERZA NARODOWYCH SIŁ ZBROJNYCH CZESŁAWA CZAPLICKIEGO „RYSIA” 1922 - 2006

ZBIGNIEW RYLSKI

Administratio Apostolica
Dolnego Śląska
Kościół parafialny
Sw. *Konrada*

SWIADECTWO ŚLUBU
(Testimonium nuptiarum contracti)

L. dz. _____

Imię, nazwisko i zamieszkanie narzeczonego
(Cognomen, nomen, domicilium sponsi) *Zbigniew Ryłski*
Wrocław - 8 maja 80/2

Dzień i miesiąc urodzenia narzeczonego
(Dies et locus natiuitatis sponsi) *6 stycznia 1931, Chojnowo*

Imię, nazwisko i zamieszkanie narzeczonej
(Cognomen, nomen, domicilium sponsae) *Maria Rozynek*
Wrocław - Jemiołowa 19/7

Dzień i miesiąc urodzenia narzeczonej
(Dies et locus natiuitatis sponsae) *15 sierpnia 1927, Bren*

Gdzie i kiedy małżeństwo zostało zawarte
(Matrimonium contractum est loco et die) *Wrocław, 15 sierpnia 1955*

Świadkowie ślubu
(Testes contracti matrimonii)
Skiecarek Alfons, Brekalski Stefan

Zgodność z miejscowymi księgami parafialnymi potwierdza
(Concordant cum libris metriculibus)
Wrocław dnia *5 listopada 1955*

ks. Piotr Kępczyński
Proboszcz - Parochus

Swiadectwo ślubu
Testimonium matrimonii contracti

Nazwisko i zamieszkanie narzeczonego
(Cognomen, nomen, domicilium sponsi) *Czapllicki Czesław*
Wrocław ul. 8 maja 80/2

Nazwisko i zamieszkanie narzeczonej
(Cognomen, nomen, domicilium sponsae) *Maria Rozynek*
Wrocław J. Jemiołowa 19/7

Gdzie i kiedy małżeństwo zostało zawarte
(Matrimonium contractum est loco et die) *Wrocław 15.VIII.1955*

Zgodność z miejscowymi księgami parafialnymi potwierdza
(Concordant cum libris metriculibus)
Wrocław dnia *27.XI.1958*

Urząd Parafialny Rzymsko-Katol.
Officium parochiale
ks. Józef...

Legitymacja fotografia z 1955 r.

W tym nowym wcieleniu Zbigniewa Ryłskiego służył już w wojsku, a zaraz po zakończeniu służby wrócił do Wrocławia. Tam jeszcze przed wojskiem rozpoczął pracę w Zakładach Zbożowych. Tam poznał swoją przyszłą żonę, Marię Rozynek. Ślub odbył się w sierpniu 1955 roku. Odtąd, dla niezających jego przeszłości osób, był to godny poważania obywatel. Szanowany w pracy, wśród sąsiadów, w parafii i wkrótce ojciec trojga dzieci: Sławomira, Krzysztofa i Bożeny. Nikt poza żoną nie znał jego przeszłości. O tym kim jest naprawdę, pani Maria dowiedziała się w momencie oświadczyń. Była tym zaskoczona, ale w przyszłym mężu widziała człowieka prawego, wielkiego patriotę. I zaufała mu. Ich życie toczyło się spokojnie aż do momentu dekonspiracji, 8 marca 1963 roku. Na równe 5 lat dzieci straciły ojca, a żona męża. A Zbyszek już do końca pozostał Zbyszkim.

Życie ślubne z 1955 roku

Przed domem przy ul. Jaworowej we Wrocławiu

LEGITYMACJA UBEZPIECZENIOWA

Nr _____

Ob. *Ryłski Zbigniew*

urodzony w *Chojnowo*
6 Stycznia 1931
Wydano dnia *15 grudnia 1950*

Z upoważnienia Dyrektora
Kierownika Sekcji...
H. Opat...

Z żoną Marią jako Zbigniew Ryłski

ŻYCIE NIEZŁOMNEGO ŻOŁNIERZA NARODOWYCH SIŁ ZBROJNYCH CZESŁAWA CZAPLICKIEGO „RYSIA” 1922 - 2006

SPRAWA AGENTURALNO-POSZUKIWAWCZA

SKOROSZYT

Opracowanie nr 47 dot. druz. P.A.S.
bandy NSZ pod d-rem Czaplickiego
Czesław ps. „Rysia”

MIEJSCOWOŚĆ:

Przesnysz dnia 11.III.53 r.
Ścisła tajność

RAZORC

Czaplicki Czesław ps. „Rysia” urodził się 5.III.1922 r. w rodzinie robotniczo-rolniczej w miejscowości Czesławice koło Ciepłuchowa w pow. Przasnysz. W 1945 r. wstąpił do Armii Krajowej i walczył w szeregach 1. Pułku Strzelców Wielkopolskich. Po wojnie był w szeregu organizacji podziemnych, w tym w „Rysiu” - grupie operacyjnej pod dowództwem Czaplickiego. W 1952 r. został aresztowany i oskarżony o przynależność do organizacji zbrojnej. W 1953 r. został skazany na 10 lat więzienia. W 1956 r. został zwolniony z więzienia i wyjechał do Francji. W 1963 r. wrócił do Polski i został ponownie aresztowany. W 1968 r. został skazany na 10 lat więzienia. W 1970 r. został zwolniony z więzienia i wyjechał do Francji. W 1975 r. wrócił do Polski i został ponownie aresztowany. W 1980 r. został skazany na 10 lat więzienia. W 1985 r. został zwolniony z więzienia i wyjechał do Francji. W 1990 r. wrócił do Polski i został ponownie aresztowany. W 1995 r. został skazany na 10 lat więzienia. W 2000 r. został zwolniony z więzienia i wyjechał do Francji. W 2005 r. wrócił do Polski i został ponownie aresztowany. W 2010 r. został skazany na 10 lat więzienia. W 2015 r. został zwolniony z więzienia i wyjechał do Francji. W 2020 r. wrócił do Polski i został ponownie aresztowany. W 2025 r. został skazany na 10 lat więzienia.

MINISTERSTWO SPRAW WNETRZNYCH
KOMENDA GŁÓWNA MILICJI OBYWATELSKIEJ
L. D. KR-III-6646/51

SKOROWIDZ FOTOGRAFICZNY przestępców poszukiwanych przez organa M.O.

B. CZAPLICKI Czesław a. Filipa i Adeli z Pansotowa, ur. 5.III.1922 r. Zacznie Kłewniki pow. Przasnysz vel CHODKOWSKI Mironław /Zbigniew a. Stanisława i Adeli z Czaplicka, ur. 5.III.1921 r. w Makowie Maz. vel CHODKOWSKI Mironław Adam a. Waleriego i Anieli, ur. 17.II.1928 r. wykształcenie wyższe, ps. „Rysia”.

KRYZYS: Wzrost 170 cm postać szczupła, twarz owalna, włosy ciemno-brązowe, nos uśredniony, oczy ciemne, usta cienkie, uszy i zęby normalne, chód lekki.

POSZUKIWANY przez Prokuraturę Województwa w Warszawie od sprawy Nr Sb-14/53 postanowieniem o tymczasowym aresztowaniu z dnia 4.VII.55 r. na przestępstwo z art. 56 § 2 KKWP art. III pkt. A. Dekretu o Ochronie Państwa z dnia 30.X.1944 r.

Sprawy operacyjno-poszukiwawcze Nr 30/35 prowadzi Służba Bezp. KPMO Przasnysz.

SPRAWY BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

65
MO
1961 r.

SPRAWA ALNO-POSZUKIWAWCZA

Nr 30

Przesnysz, dnia 17 lipca 1950 r.
Ścisła tajność

Warszawa, dnia 24 lutego 1962 r.

Tajne

Przesnysz dnia 20.III.53 r.
Ścisła tajność

Wniosek

O zwolnienie na okres prośbowski

Czaplicki Czesław ps. „Rysia” urodził się 5.III.1922 r. w rodzinie robotniczo-rolniczej w miejscowości Czesławice koło Ciepłuchowa w pow. Przasnysz. W 1945 r. wstąpił do Armii Krajowej i walczył w szeregach 1. Pułku Strzelców Wielkopolskich. Po wojnie był w szeregu organizacji podziemnych, w tym w „Rysiu” - grupie operacyjnej pod dowództwem Czaplickiego. W 1952 r. został aresztowany i oskarżony o przynależność do organizacji zbrojnej. W 1953 r. został skazany na 10 lat więzienia. W 1956 r. został zwolniony z więzienia i wyjechał do Francji. W 1963 r. wrócił do Polski i został ponownie aresztowany. W 1968 r. został skazany na 10 lat więzienia. W 1970 r. został zwolniony z więzienia i wyjechał do Francji. W 1975 r. wrócił do Polski i został ponownie aresztowany. W 1980 r. został skazany na 10 lat więzienia. W 1985 r. został zwolniony z więzienia i wyjechał do Francji. W 1990 r. wrócił do Polski i został ponownie aresztowany. W 1995 r. został skazany na 10 lat więzienia. W 2000 r. został zwolniony z więzienia i wyjechał do Francji. W 2005 r. wrócił do Polski i został ponownie aresztowany. W 2010 r. został skazany na 10 lat więzienia. W 2015 r. został zwolniony z więzienia i wyjechał do Francji. W 2020 r. wrócił do Polski i został ponownie aresztowany. W 2025 r. został skazany na 10 lat więzienia.

Ciepłuchowa, dnia 20 lutego 1963 roku

I.R.S.S.
Rysia...

Komunikat w sprawie prowadzonej obserwacji z dnia 20.II.1963 r. o 22.00.

O godz. 6.11 „Rysia” wyszedł z domu i poszedł do sklepu...
O godz. 6.22 „Rysia” przeszedł przez ulicę...
O godz. 6.30 „Rysia” wszedł do sklepu...
O godz. 6.40 „Rysia” wyszedł ze sklepu...
O godz. 6.50 „Rysia” wszedł do sklepu...
O godz. 7.00 „Rysia” wyszedł ze sklepu...
O godz. 7.10 „Rysia” wszedł do sklepu...
O godz. 7.20 „Rysia” wyszedł ze sklepu...
O godz. 7.30 „Rysia” wszedł do sklepu...
O godz. 7.40 „Rysia” wyszedł ze sklepu...
O godz. 7.50 „Rysia” wszedł do sklepu...
O godz. 8.00 „Rysia” wyszedł ze sklepu...

Przesnysz, dnia 17 lipca 1950 r.
Ścisła tajność

Uzasadnienie Tytułowa I-go Depart. III-go Dł. 9.7.

W Warszawie

LDUNEK - SPOJALNY

W pkt. I-szym planowano dokonanie wstąpienia do...
W pkt. II-gim planowano w porozumieniu z...
W pkt. III-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. IV-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. V-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. VI-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. VII-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. VIII-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. IX-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. X-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XI-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XII-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XIII-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XIV-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XV-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XVI-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XVII-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XVIII-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XIX-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XX-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XXI-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XXII-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XXIII-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XXIV-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XXV-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XXVI-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XXVII-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XXVIII-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XXIX-im planowano w porozumieniu z...
W pkt. XXX-im planowano w porozumieniu z...

Po 18 latach poszukiwań, poprzez zaangażowanie setek ludzi, szpicłów, ubeków, prowokatorów, w końcu obława się powiodła. Dopadli „Rysia” 8 marca 1963 roku i niemal natychmiast wywieźli do Warszawy. Najpierw wielomiesięczne przesłuchania, a później sąd, dopiero w 1964 roku. I wyrok. Prokurator żądał kary śmierci, ale to już nie były czasy stalinowskie. Sąd najpierw orzekł 15 lat, później okazało się, że może dać tylko 10, a w wyniku amnestii skończyło się na 5 latach. Pełnych ostatnich z wyklętych Józefa Franczaka „Lalka”, a 1968, a zwłaszcza marzec, to rozprawa ze studentami, kolejny ważny miesiąc w historii Polski.

Akta sprawy liczą wiele tomów. Dokumentują setki czynności operacyjnych. Pokazują jak aparat bezpieczeństwa wytrwał z nakładem ogromnych sił i środków próbował prześladować przez kilkanaście lat znaleźć Czesława Czaplickiego. Regularnie nachodzono jego rodzinę, znajomych i przyjaciół. Różnymi metodami próbowano zmusić do tajnej współpracy. Stosowano rozmaite prowokacje, śledzono dziesiątki osób. Angażowano wszystkie tajne i jawne siły, by dopaść „Rysia”. Czaplicki został uwięziony w okrytym ponurą sławą więzieniu na ul. Rakowieckiej w Warszawie.

ŻYCIE NIEZŁOMNEGO ŻOŁNIERZA NARODOWYCH SIŁ ZBROJNYCH CZESŁAWA CZAPLICKIEGO „RYSIA” 1922 - 2006

WOLNOŚĆ PRZYSZŁA PÓŹNIEJ

Marzenia Czesława Czaplickiego „Rysia”, dla przyjaciół Zbyszka, spełniły się. Doczekał się wolnej Polski, tej za którą przelewali krew polscy patrioci. Większość jego kolegów z partyzantki nie dożyła tej chwili. Ale ta wolność miała też smak goryczy. Od 1991 do 1997 roku musiał czekać, by w końcu sądy unieważniły haniebny wyrok z 1964 roku. Nie doczekał niestety ustanowienia święta – Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych, ustanowiony dopiero w 2011 roku.

Marli i Czesław Czaplicki z wnukami: Asją, Czarkiem i Krystianem

Od 1990 roku rozpoczął pracę w Zarządzie Regionu NSZZ „Solidarność” Dolny Śląsk w Dziale Interwencji na stanowisku starszego specjalisty. Udzielał porad prawnych, angażował się w rozwiązywanie trudnych spraw pracowniczych. Jednocześnie uświetniał wszystkie najważniejsze uroczystości związkowe, ale i państwowe. Był na czele pocztów sztandarowych podczas świąt, uroczystości i rocznic niepodległościowych, patriotycznych oraz kościelnych.

Zbyszka wszędzie było pełno. Pełnił ważne funkcje w organizacjach kombatanckich i społecznych, np. w Związku Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych, w Stowarzyszeniu Polskich Kombatantów, Związku Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego, Akcji Katolickiej, w Radzie Osiedla.

Napisał też wspomnienia pt. „Poszukiwany listem gończym” wyd. 1 w 1995 r. Był współautorem ważnej dwutomowej publikacji „Wolność przyszła później. Podziemia niepodległościowe 1939-1956”. Pisał różne artykuły. Planował kolejne teksty.

Pamiętam wiele rozmów ze Zbyszkiem, które zawsze kończyły się troską w głosie o przyszłość Polski.

Z Januszem Wolniakiem i jego synem Dariuszem

Podczas audiencji u Ojca Świętego, Czesław Czaplicki wręcza stroje wspomnienia

Wielokrotnie Zbyszek pełnił honorową wartę przy tablicy „Solidarność” na ul. Grabczyńskiej

To w otoczeniu Kazimierza Kimso, Marii Zapart i Marii Wasilskiej

W Przyszycu W 1993 r. podczas odświeżenia tablicy poświęconej pomordowanym żołnierzom NSZ

Przy sztandarze Akcji Katolickiej, której był członkiem założycielem w swojej parafii

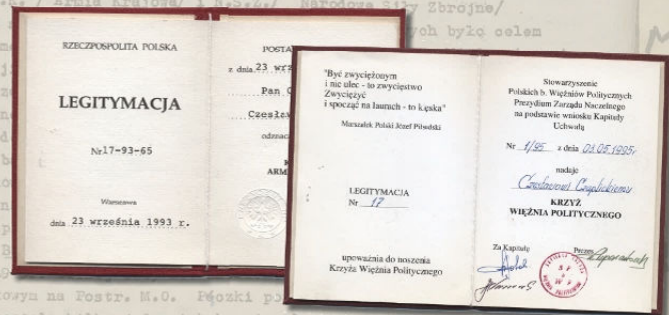
Z przyjaciółmi Andrzejem Kofułkiem i Walentynem Strzecz

ŻYCIE NIEZŁOMNEGO ŻOŁNIERZA NARODOWYCH SIŁ ZBROJNYCH CZESŁAWA CZAPLICKIEGO „RYSIA” 1922 - 2006

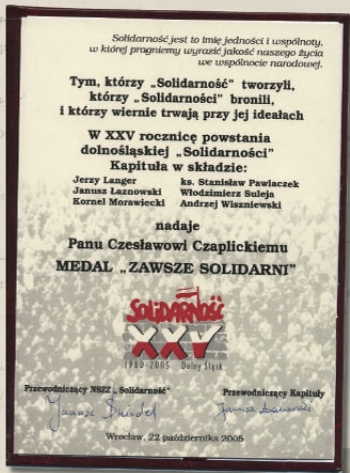
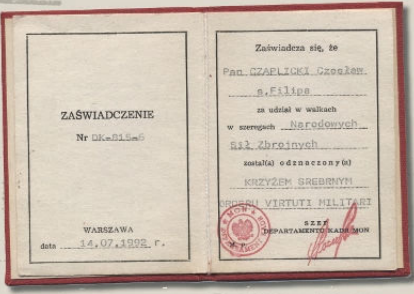
CZEŚĆ I CHWAŁA

Różnima gąbłta z najważniejszymi odznaczeniami Czesława Czapllickiego „Rysia”

Podczas uroczystości wręczenia medalu „Zawsze Solidarni” w 2005 roku. Obok żona Maria, Maria Zapart i ks. Stanisław Pawlczek

Pogrzeb Czesława Czapllickiego 16 lipca 2006 r. we Wrocławiu miał trójkosową oprawę

ŻYCIE NIEZŁOMNEGO ŻOŁNIERZA NARODOWYCH SIŁ ZBROJNYCH CZESŁAWA CZAPLICKIEGO „RYSIA” 1922 - 2006

EPITAFIUM – ŚLADAMI ZBYSZKA

Myśl o tym, by utrwalić pamięć o „Zbyszku” zakiełkowała we mnie kilka lat po Jego odejściu. Przez 15 lat spotykaliśmy się często w Solidarności Dolnośląskiej, ale tak naprawdę o jego życiu wiedziałem niewiele. Dopiero po jego śmierci dokładnie przeczytałem książki, które mi dedykował. Jego historia dzieje się jak w tragedii greckiej, tyle że nie jednej, bo zwrotów akcji jest tam bez liku. I najważniejsze, że finał tej historii jest szczęśliwy. W odróżnieniu od tych, którzy zapłacili życiem za swój patriotyzm, „Rys” przeżył. W wolnej Polsce służył upowszechnianiu wartości, za które walczył i jak sam pisał „powrócił ze śmietnika historii”, na który chciano na zawsze wyrzucić takich jak on, niezłomnych bohaterów.

Pan Jacek Czapllicki, bratanek Czesława, pokazuje miejsce w lesie w Olszewcu, gdzie w czasie I wojny światowej znajdowały się okopy wojsk niemieckich. W czasie II wojny światowej partyzanci oddziały NSZ często tam stacjonowały

Druga prosiadka do rodzinnego domu Czapllickich w Zadzcu

Pan Jacek Czapllicki otrzymał dyplom uznania, w których wbrew jego woli, służył wojskom wyznaczonym tu w kopalni

Stary, opuszczony już dom w Zadzcu

Do dzisiaj istnieje Szkoła Podstawowa w Chodkowie, którą ukochał Czesław, a w bibliotece przechowywane są jego wspomnienia, listy i kartki. Jak wiele miejsc w tamtej okolicy, szkoła nosi imię św. Stanisława Kostki. Patrzon Polski i młodzieży urodził się w Rostkowie, a chrzest przyjął w Przasnyszu, w tym samym kościele co Czesław Czapllicki

W Olszewcu Czesław uczęszczał do szkoły elementarnej. Nie ma już tego budynku. Widniejący na zdjęciu obiekt zbudowano w 1939 roku

Wójt Przasnysza Grażyna Wyblewska ofiarowała album Przasnysz w starych fotografiach i wskazała kolejne ślady po szukwral

Sławomir Roltowski, prezes Towarzystwa Ziemi Krasnosielskiej i wydawca m. in. Zeszytów historycznych, również przekazał wiele cennych wskazówek

Piotr Kaszubowski, prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Przasnysza, pamięta doskonale Czesława Czapllickiego. Udostępnił kontakty do wielu strażników historii

W roku 2015 przypada 70. rocznica uwolnienia przez żołnierzy NSZ-u 42 więźniów z aresztu UB w Krasnosielcu

Remigiusz Niestępski z żoną Janiną

Jacek Czapllicki z żoną Urszulą

Remigiusz Niestępski – ostatni żyjący uczestnik akcji w Krasnosielcu

Ksiądz Tadeusz Niestępski, brat Remigiusza, emerytowany proboszcz parafii w Przasnyszu, sporządził odpis aktu chrztu świętego Czesława Czapllickiego

Ta wystawa to przyczynek do tego, by pójść dalej, by powstawały książki, filmy, by historie takich ludzi jak „Zbyszek” poznawały pokolenia młodych, by wyklęci przez komunistów bohaterowie, na zawsze zostali przywrócić polskiej historii.

Dziękuję szczególnie pani Marii Czapllickiej – wdowie, panu Jackowi Czapllickiemu – bratanekowi Zbyszka i wszystkim, którzy okazali mi pomoc w odkrywaniu ścieżek historii.

Dziękuję Regionowi Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność”. Bez Solidarności Dolnośląskiej i bez osobistego patronowania temu przedsięwzięciu przez przewodniczącego Kazimierza Kimso, nie byłoby możliwe realizowanie tego projektu.

Na planszach zostały wykorzystane zdjęcia z archiwum rodzinnego pani Marii Czapllickiej i archiwum „Solidarności”. Zdjęcia współczesne – fot. Janusz Wolniak.

Cieszę się, że ta wystawa dostaje drugie życie i będzie eksponowana w tej formie w rodzinnych stronach „Rysia” dzięki Przasnyskiemu Stowarzyszeniu Historii Ożywionej i inicjatywie wójta gminy Czernice Borowe Wojciecha Marka Brzezińskiego.